

Creativitatea - prioritate a învățământului românesc

Baza actualului sistem instituțional al educației o constituie educația permanentă, singura capabilă să asigure personalității umane posibilități de adaptare și readaptare continuă la solicitările unei lumi în permanentă mutație, ca și cerințele de mobilitate profesională a contemporaneității.

O activitate care sporește sub raport cantitativ sau calitativ bunurile materiale și spirituale ale unei colectivități este activitatea creatoare. Creativitatea este o valoare social - umană și educațională de prim rang, o dimensiune complexă a personalității.

Creativitatea este o dimensiune complexă a societății, o valoare social umană și educațională de prim rang. Creativitatea se deosebește de inteligența generală, care nu este altceva decât aptitudinea de a înțelege ideile și de a le aplica în rezolvarea problemelor. Dar dacă funcțiile inteligenței constau în înțelegere și invenție, atunci putem vorbi de creativitate. Creativitatea este rezultatul unui ansamblu complex de factori de personalitate, prezenți la toată lumea, dar în măsuri diferite. Creativitatea poate fi considerată ca o capacitate a persoanei de a realiza ceva nou și de valoare sau ca un proces prin care se realizează un produs original.

Comportamentul creativ se formează odată cu exercitarea profesiei. Fiecare cadru didactic posedă un potențial creativ care poate fi manifestat în practica educațională dacă este bine orientat și dezvoltat, dacă este încurajat, favorizat.

Comportamentele creative se pot dezvolta evitând desfășurarea activităților după aceleași ritualuri pedagogice, încurajând spontaneitatea, fantezia constructivă, cutezanța, asimilarea noului prin antrenarea imaginației și inteligenței, prin cercetare.

Asimilarea noului prin antrenarea imaginației și inteligenței, prin informații la zi în specialitate, prin cercetare, sunt alte căi de dezvoltare a comportamentului creativ. Pot fi creative nu doar persoanele înzestrate, talentate, ci orice om interesat să-și descopere comportamentul creativ de care dispune, să exerseze în activitatea didactică, realizând o activitate creatoare, educativă. Creativitatea nu poate fi limitată la factori intelectuali. Motivația, afectivitatea, aptitudinile și atitudinile creative sunt la fel de importante ca și factorii intelectuali.

Învățământul primar are menirea de a asigura bazele esențiale ale ființei umane.

Cercetătorii au ajuns la concluzia că activitățile de factură creatoare pot fi introduse, și chiar e necesar, de la o vârstă fragedă. Vârsta micii școlarități, caracterizată prin fantezie, curiozitate, spirit de aventură, este o perioadă propice stimulării creativității.

Învățătorii au datoria de a contribui la dezvoltarea potențialului creativ al copilului, dacă va diversifica și diferenția adecvat conținutul și metodologia activităților în raport cu receptivitatea școlărilor față de aceste activități.

Formarea și dezvoltarea creativității necesită parcurgerea drumului de la simplu la complex, metode active, cunoașterea temeinică a posibilităților intelectuale, precum și activități de înlăturare a factorilor care pot frâna dezvoltarea creativității.

Procesul de învățământ are ca obiectiv prioritar educarea creativității.

Un învățător care este preocupat de importanța actului didactic nu va ignora niciodată proiectarea riguroasă a conținuturilor, planificarea procesului de cunoaștere și va opta să meargă pe o cale creatoare ce va pune în evidență condiții optime de asimilare a conținuturilor învățării, de a concentra eforturile școlărilor în rezolvarea sarcinilor prin activități organizate. Nu va urmări neapărat să facă din fiecare copil un geniu, dar trebuie să reușească să facă din fiecare copil un participant activ la redescoperirea adevărurilor despre lucruri și fenomene atunci când i se indică direcțiile de cercetare.

Cadrul didactic poate bloca activitate creatoare prin:

- transmiterea conținuturilor "de-a gata",
- lipsa de flexibilitate și toleranță față de răspunsurile elevilor
- îngrădirea dorinței de a efectua desene nesupuse canoanelor
- lipsa de entuziasm și comoditatea cadrului didactic,
- uniformizarea și lipsa tratării diferențiate,
- accentul pe cantitate și nu pe calitate,
- evitarea folosirii metodelor interactive de stimulare a creativității

Pentru stimularea creativității în activitatea desfășurată la clasă trebuie să se pună accent pe:

- stimularea exprimării libere,
- stimularea gândirii productive, a gândirii critice,
- libertatea de exprimare a cunoștințelor, gândurilor, faptelor,
- organizarea discuțiilor pe diferite teme
- tratarea unor sarcini pe care să le îndeplinească cu un grad de efort de care este capabil copilul
- dezvoltarea imaginației prin exerciții specifice
- canalizarea curiozității și modalităților de a o satisface.

Pentru a stimula activismul și creativitatea elevului, profesorul însuși trebuie să fie un tip creativ și activ, să manifeste un comportament și o atitudine pozitivă în acest sens. Instruirea interactivă și creativă redimensionază rolurile și ipostazele cadrului didactic.

Bibliografie

Cristina Pavelea, Daniel Tudor Pavelea, Gh Alexandru-, Psihopedagogie aplicată în activitățile de practică pedagogică,, Craiova 2005

Viorica Preda -, Educație pentru știință,, București

Prof. învățământ primar Ioan
Școala Gimnazială Turcoaia, județul Tulcea

